

Ministarstvo
finansija

Br: 01-430/25-47585/2

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Podgorica, 19.01.2026. godine

Za: MINISTARSTVO EKOLOGIJE, ODRŽIVOG RAZVOJA I RAZVOJA SJEVERA, Cetinjski put
bb, Podgorica

gospodinu, Damjanu Čulafiću, ministru

Predmet: Mišljenje na Informaciju o zaključivanju Memoranduma o saradnji na uspostavljanju
Omladinskog klimatskog savjeta Crne Gore (OKS)

Veza: Vaš akt broj: 06-113-322/25-2072/5 od 26.12.2025. godine

Poštovani gospodine Čulafiću,

Povodom *Informacije o zaključivanju Memoranduma o saradnji na uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta Crne Gore (OKS)*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni materijal, utvrđeno je da Memorandum predstavlja okvir za saradnju između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstva sporta i mladih, Mreže za mlade Crne Gore i Inicijalnog odbora Omladinskog klimatskog savjeta i da se zaključivanjem Memoranduma realizuju postavljeni ciljevi: uspostavljanje Omladinskog klimatskog savjeta (OKS-a) kao nezavisnog i reprezentativnog tijela mladih sa savjetodavnom ulogom u oblastima klimatskih politika i održivog razvoja, pružanje podrške razvoju osnivačkih dokumenata OKS-a (statut, procedure i kriterijumi izbora članova), kroz inkluzivan i transparentan proces konsultacija sa mladima i članicama/članovima Inicijalnog odbora OKS-a, podrška funkcionisanju Inicijalnog odbora OKS-a, koji će koordinisati proces osnivanja, pripremiti prijedloge za radnu strukturu i obezbijediti učešće mladih iz različitih zajednica i društvenih grupa, podrška institucija u procesu uspostavljanja OKS-a, kroz pružanje logističke i stručne pomoći, kao i stvaranje institucionalnog okvira za formalizaciju Savjeta i drugi.

Na tekst Informacije i Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Shodno dostavljenom Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa implementacija predmetnog Memoranduma o saradnji ne zahtijeva izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljenu Informaciju o zaključivanju Memoranduma o saradnji između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstva sporta i mladih, Mreže za mlade Crne Gore i Inicijalnog odbora Omladinskog klimatskog savjeta. Napominjemo, sve aktivnosti na implementaciji Memoranduma o saradnji moraju biti usklađene sa sredstvima koja su planirana godišnjim zakonom o budžetu Crne Gore za predmetne namjene.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
NAZIV PROPISA	Memorandum o saradnji na uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta Crne Gore

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Memorandum o saradnji na uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta Crne Gore (OKS) predstavlja okvir za saradnju između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstva sporta i mladih, Mreže za mlade Crne Gore i Inicijalnog odbora Omladinskog klimatskog savjeta.

Saradnja potpisnika Memoranduma na uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta zasniva se na zajedničkoj posvećenosti uključivanju mladih u procese donošenja odluka u oblasti klimatskih promjena. Proces će biti inkluzivan i reprezentativan, uz poštovanje principa rodne ravnopravnosti, regionalne raznolikosti i intersekcionalnog pristupa.

Predloženi Memorandum o saradnji i uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta Crne Gore (OKS) ima za cilj da riješi sljedeće ključne probleme:

- Nedostatak održivog institucionalnog mehanizma za uključivanje mladih u procese donošenja odluka u oblasti klimatskih promjena, zaštite životne sredine i zelenih politika;
- Ograničena participacija mladih u postojećim procesima kreiranja, implementacije i evaluacije javnih politika zbog nepostojanja formalizovanog tijela koje bi predstavljalo njihove interese;
- Nedovoljno reprezentativan glas mladih u postojećim savjetodavnim tijelima;
- Nedostatak sistemske edukacije i pripreme mladih za smislenu participaciju u procesima donošenja odluka.

Uzroci problema proističu iz institucionalnih praznina, jer ne postoji održiv mehanizam za konsultovanje sa mladima o klimatskim i ekološkim pitanjima, te iz nedovoljne uključenosti mladih u rad organizacija civilnog društva, uprkos formalno dostupnim mogućnostima. Dodatno, nestrukturirani kanali komunikacije otežavaju saradnju između omladinskog i ekološkog sektora. Problem produbljuje nedostatak kapaciteta mladih za ravnopravno učešće u procesima donošenja odluka, kao i odsustvo sistemskog modela koji bi omogućio dosljednu integraciju preporuka mladih u javne politike.

Mladi su dio populacije, koji je najviše pogođeni klimatskim promjenama. Oni predstavljaju grupu koja je posebno izložena uticajima klimatskih promjena, jer one oblikuju i njihov sadašnji i budući kvalitet života od zdravlja i bezbjednosti do prilika za zaposlenje. Zbog toga je važno uspostaviti sistem koji podstiče pravdu kroz pravednu tranziciju i omogućava mladima da, aktivnim učešćem u donošenju odluka, utiču na svoju budućnost.

Ako se ne uspostavi Omladinski klimatski savjet, participacija mladih u donošenju odluka o zaštiti životne sredine i klimatskim politikama će ostati neformalna i nedovoljno reprezentativna, što smanjuje uticaj mladih i kvalitet politika.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Naveći usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Predloženim propisom se ostvaruju ključni ciljevi vezani za jačanje uloge mladih u oblasti klimatskih politika i održivog razvoja. Njime se omogućava uspostavljanje Omladinskog klimatskog savjeta kao nezavisnog i reprezentativnog tijela sa savjetodavnom funkcijom, čime se formalizuje participacija mladih u donošenju odluka.

Propis obezbjeđuje podršku u izradi osnivačkih dokumenata kroz inkluzivan i transparentan proces, kao i funkcionisanje Inicijalnog odbora koji koordinira osnivanje i uključuje mlade iz različitih zajednica. Takođe, obezbjeđuje institucionalnu i stručnu podršku u procesu formiranja Savjeta, jača promociju učešća mladih u klimatskoj akciji kroz kampanje i konsultacije, te postavlja temelje za dugoročnu održivost rada Savjeta kroz rješenja o finansiranju, strukturi i institucionalnom pozicioniranju.

Predloženi ciljevi uspostavljanja Omladinskog klimatskog savjeta u potpunosti su usklađeni sa važećim strateškim i političkim dokumentima Crne Gore. Oni se nadovezuju na Deklaraciju o djeci, mladima i klimatskoj akciji (2024) kroz obavezu kreiranja inkluzivnih klimatskih politika po mjeri mladih. U skladu su sa Strategijom za mlade 2023–2027, jer doprinose razvoju novih mehanizama participacije, jačanju kapaciteta mladih i koordinaciji sektorskih politika. Ciljevi takođe reflektuju Izjavu o posvećenosti ciljevima održivog razvoja (2023), koja naglašava osnaživanje institucija za inkluzivno kreiranje politika i prepoznaje mlade kao prioritetnu grupu. Konačno, oni su komplementarni sa obavezama iz Partnerstva za otvorenu upravu (2022–2024), gdje se Crna Gora obavezala da podrži participaciju mladih u zelenim politikama.

Takođe, Zakonom o klimatskim promjenama (Sl. list Crne Gore 149/2025) predviđeno je da u Radno tijelo za međusektorsku koordinaciju budu imenovani i predstavnici mladih, čime su mladi formalno uključeni u praćenje i davanje mišljenja na izvještaje o klimatskim promjenama.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Analiza postojećeg stanja pokazuje da u Crnoj Gori ne postoji održiv i institucionalizovan mehanizam za sistemsko i smisleno uključivanje mladih u procese kreiranja, sprovođenja i praćenja klimatskih politika. Učešće mladih se trenutno ostvaruje povremeno i neformalno, bez jasno definisanih procedura, reprezentativnosti i kontinuiteta, što ograničava njihov stvarni uticaj na donošenje odluka i kvalitet javnih politika u ovoj oblasti.

Razmatrane su mogućnosti oslanjanja na postojeće institucionalne strukture i savjetodavna tijela koja se bave održivim razvojem i srodnim temama. Iako ovakav pristup omogućava uključivanje mladih u širi međusektorski kontekst, procijenjeno je da ne obezbjeđuje dovoljan

stepen autonomije, vidljivosti i kontinuiteta njihovog angažmana, niti garantuje reprezentativan glas mladih u oblasti klimatskih promjena.

Takođe je razmatran pristup koji bi podrazumijevao šire, međuinstitucionalno uključivanje mladih u rad većeg broja organa državne uprave. Međutim, ovakav model zahtijeva značajne organizacione i administrativne kapacitete i duži vremenski okvir za uspostavljanje, što ga čini manje pogodnim kao početno rješenje.

Kao najracionalnije rješenje prepoznato je uspostavljanje strukturirane saradnje između nadležnog ministarstva, relevantnih ministarstava i mladih kroz Memorandum o saradnji na uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta. Ovakav pristup omogućava fleksibilno, postepeno i održivo uključivanje mladih u klimatske politike, uz smanjen administrativni teret i stvaranje osnova za dalji razvoj i institucionalno jačanje ove prakse.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Primjena Memoranduma o saradnji na uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta imaće pozitivne efekte. Mladi dobijaju strukturiran i reprezentativan mehanizam za učešće u klimatskim politikama, dok institucije ostvaruju korist kroz kvalitetnije inpute i unaprijeđen dijalog sa mladima. Negativni uticaji nijesu identifikovani.

Primjena Memoranduma ne stvara troškove za građane niti za privredu, uključujući mala i srednja preduzeća, jer ne uvodi finansijske obaveze.

Memorandum ne utiče direktno na tržišnu konkurenciju niti stvara administrativna opterećenja ili biznis barijere, već predstavlja neregulatorni okvir koji doprinosi dugoročnom unapređenju klimatskih politika i participacije mladih.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;

- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Memorandum se odnosi isključivo na uspostavljanje Savjeta i ne proizvodi nikakve finansijske obaveze ni za državu, ni za ostale potpisnike, dok će se potencijalno finansiranje aktivnosti Savjeta razmatrati tek nakon njegovog formiranja, pa samim tim sada nije potrebno obezbjeđenje sredstava iz budžeta.

Memorandum ne predviđa jednokratna niti kontinuirana budžetska izdvajanja, niti njegovom primjenom nastaju međunarodne finansijske obaveze. Sredstva za implementaciju nijesu planirana.

Usvajanjem Memoranduma nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proistekle finansijske obaveze. Procjena fiskalnog uticaja zasniva se na sadržaju Memoranduma, koji ne proizvodi finansijske efekte, te nije bilo potrebe za primjenom posebne metodologije obračuna niti su identifikovani problemi u procjeni.

Ministarstvo finansija nije imalo sugestije na tekst Memoranduma.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera u okviru projekta „Četvrta nacionalna komunikacija i prvi dvogodišnji izvještaj o transparentnosti Crne Gore ka Otvorenoj konvenciji Ujedinjenih nacija o promjeni klime – FNC/BTR“, dobilo je zadatak da razvije model integrisanja mišljenja i perspektiva mladih kroz smislenu participaciju u pitanjima vezanim za klimatske promjene. S tim u vezi angažovana je ekspertkinja koja je razvila model participacije mladih u klimatskom dijalogu, i koja je pružila tehničku podršku u pripremi analiza, izvještaja i policy brief-ova, kao i facilitaciju događaja i obuka.

Takođe, konsultovane su relevantne zainteresovane strane, uključujući ministarstva, međunarodne organizacije, omladinske i ekološke organizacije, i to kroz javne događaje, ciljane sastanke i obuke.

Tokom tekuće godine realizovan je niz događaja koji su činili ključne korake ka uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta:

- Početni događaj o participaciji mladih u klimatskom dijalogu, gdje su omladinske i ekološke organizacije imale priliku da se upoznaju sa različitim modelima uključivanja mladih u klimatske politike i da kroz diskusiju ojačaju svoje kapacitete.
- Obuka o institucionalizaciji integracije perspektive mladih u procese donošenja odluka, koja je okupila predstavnike relevantnih institucija i ponudila im znanja i prakse o tome kako mlade uključiti u kreiranje politika.
- Paralelno su se odvijali sastanci sa ministarstvima, međunarodnim organizacijama i drugim relevantnim akterima, gdje se razgovaralo o modelu omladinskog učešća i narednim koracima u njegovoj institucionalizaciji.
- U septembru je organizovan dvodnevni Training za članove Inicijalnog odbora Omladinskog klimatskog savjeta koji je bio usmjeren na jačanje timskih kapaciteta, izgradnju povjerenja i zajedničkog razumijevanja značaja omladinskog učešća.
- U oktobru je organizovana Završna konferencija o institucionalizaciji učešća mladih na primjeru klimatske politike, gdje su članovi Inicijalnog odbora predstavili svoje rezultate i planove za budući rad, a kroz panel diskusiju se otvorio direktan dijalog između mladih i predstavnika ključnih institucija i međunarodnih partnera.

Glavni rezultati konsultacija pokazali su visok nivo podrške za institucionalizaciju omladinskog učešća u klimatskim politikama.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne očekuju se značajne prepreke za implementaciju Memoranduma o saradnji na uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta.

Ciljevi će se postići kroz pripremu osnivačkih dokumenata, konsultacije sa mladima, logističku i stručnu pomoć, promociju i osiguranje reprezentativne strukture Savjeta.

Napredak će se pratiti putem broja i kvaliteta konsultacija, stepena uključenosti mladih, pravovremene izrade i validacije osnivačkih dokumenata, te vidljivosti i uticaja njihove participacije u procesima odlučivanja.

Monitoring i evaluaciju sprovode potpisnici Memoranduma.

Datum i mjesto:

Podgorica, 26.12.2025. godine

Starješina:

Ministar

Damjan Čulafić

PREAMBULA

"Mladi treba da budu na čelu globalnih promjena i inovacija. Kada su osnaženi, oni mogu biti ključni akteri razvoja i mira. Ako, međutim, ostanu na marginama društva, svi ćemo biti osiromašeni. Obezbijedimo da mladi ljudi imaju priliku da u potpunosti učestvuju u životima svojih zajednica."

– Kofi Anan, Generalni sekretar Ujedinjenih nacija (1997–2006)

Polazeći od osnovnih vrijednosti demokratije, ljudskih prava i vladavine prava,

Prihvatajući činjenicu da su mladi među najviše pogođenim grupama kada govorimo o klimatskim promjenama i da imaju pravo da učestvuju u oblikovanju sopstvene budućnosti,

Podsjećajući na Revidiranu Evropsku povelju o participaciji mladih u lokalnom i regionalnom životu (Savjet Evrope, 2003), koja naglašava da mladi imaju pravo da učestvuju u donošenju odluka koje utiču na njihove živote,

Imajući u vidu Strategiju za omladinski sektor Savjeta Evrope 2030, koja podstiče integraciju perspektiva mladih u sve politike i procese,

Pozivajući se na Lisabonski sporazum, član 165 koji definiše učešće mladih u demokratskom životu društva, ali i na EU Strategiju za mlade 2019–2027, zasnovanu na ciljevima uključiti, povezati, osnažiti, koja predviđa sistematsko uključivanje mladih u procese kreiranja, sprovođenja i evaluacije politika,

Uvažavajući Zaključke Savjeta Evropske unije o promociji integracije mišljenja mladih (2023), kojima se definiše da perspektive i potrebe mladih treba integrisati u sve faze donošenja odluka,

Nadahnuti porukama iz Rejkjavičke deklaracije (2023) Savjeta Evrope, kojom se mladi prepoznaju kao ravnopravni partneri u oblikovanju budućnosti Evrope,

Pozivajući se na međunarodne klimatske politike i dokumente:

- UN Okvirnu konvenciju o klimatskim promjenama (1992), kojom su države obavezane da štite klimatski sistem u korist sadašnjih i budućih generacija, te da obezbijede obrazovanje, informisanje i participaciju javnosti u rješavanju problema klimatskih promjena;
- Pariski sporazum (2015), kojim se zemlje potpisnice obavezuju na mjere za unapređenje znanja o klimatskim promjenama i učešće javnosti u ublažavanju njihovih posljedica;
- Glazgovski radni program za akciju klimatskog osnaživanja (2021), koji potvrđuje rastuću ulogu mladih u klimatskoj akciji i ohrabruje države da promovišu njihovu participaciju;
- Agendu održivog razvoja 2030, posebno ciljeve SDG 13 o urgentnim akcijama za odgovor na klimatske promjene i SDG 16 o participaciji i pravu na pristup informacijama;
- Arhusku konvenciju (1998), koja garantuje pravo na pristup informacijama, učešće javnosti u donošenju odluka i pristup pravdi u pitanjima životne sredine,

I polazeći od nacionalnih strateških i političkih dokumenata Crne Gore:

- Deklaracije o djeci, mladima i klimatskoj akciji (2024), kojom je Crna Gora preuzela obavezu kreiranja inkluzivnih klimatskih politika po mjeri djece i mladih;
- Strategije za mlade 2023–2027, kojom se predviđa kreiranje novih i unapređenje postojećih mehanizama participacije mladih, jačanje njihovih kapaciteta i horizontalna koordinacija sektorskih politika koje čine omladinsku politiku;
- Izjave o posvećenosti ciljevima održivog razvoja (2023), koja ističe nužnost osnaživanja institucija za inkluzivno kreiranje politika, uz prepoznavanje mladih kao prioritetne grupe,
- Partnerstva za otvorenu upravu (2022–2024), u kojem se Crna Gora obavezala da podrži participaciju mladih u zelenim politikama;

Sporazumne strane izražavaju svoju posvećenost jačanju participacije mladih kroz uspostavljanje Omladinskog klimatskog savjeta i institucionalizaciju prakse smislenog učešća (eng, meaningful youth participation) u klimatskoj akciji i dijalogu.

SVRHA I SPECIFIČNI CILJEVI MEMORANDUMA

Memorandum predstavlja okvir za saradnju između Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstva sporta i mladih, Mreže za mlade Crne Gore i Inicijalnog odbora OKS-a. U tom smislu, potpisnici Memoranduma se obavezuju da zajednički rade na sljedećim ciljevima:

- Uspostavljanje OKS-a kao nezavisnog i reprezentativnog tijela mladih koje će imati savjetodavnu ulogu u oblastima klimatskih politika i održivog razvoja;
- Pružanje podrške u razvijanju osnivačkih dokumenata (statuta, procedura i kriterijuma izbora članova) kroz inkluzivan i transparentan proces konsultacija sa mladima i članicama/ovima Inicijalnog odbora OKS-a;
- Podrška funkcionisanju Inicijalnog odbora OKS-a koji će koordinisati proces osnivanja, pripremiti prijedloge za radnu strukturu i obezbijediti učešće mladih iz različitih zajednica i društvenih grupa;
- Podrška instituciji u procesu uspostavljanja, kroz pružanje logističke i stručne pomoći, kao i stvaranje institucionalnog okvira za formalizaciju Savjeta;
- Promocija participacije mladih u klimatskoj akciji kroz javne kampanje, konsultacije i informisanje mladih o procesu formiranja OKS-a;
- Postavljanje temelja za održivost rada OKS-a, uz razumijevanje da će pitanja finansiranja, strukture i institucionalnog pozicioniranja biti predmet daljih dogovora i posebnih dokumenata.

PRINCIPI SARADNJE

Saradnja potpisnika Memoranduma na uspostavljanju Omladinskog klimatskog savjeta (OKS) zasniva se na sljedećim principima:

Zajednička posvećenost inicijativi – sve strane potpisnice prepoznaju važnost uključivanja mladih u procese donošenja odluka o politikama koje tretiraju oblast klimatskih promjena i zajednički rade na uspostavljanju OKS-a.

Reprezentativnost – proces uspostavljanja OKS-a biće inkluzivan i obezbijediće zastupljenost različitih grupa mladih iz Crne Gore, uz posebnu pažnju na rodnu ravnopravnost, regionalnu raznolikost i intersekcionalni pristup.

Transparentnost – sve aktivnosti vezane za uspostavljanje OKS-a biće otvorene i zasnovane na jasnim procedurama dostupnim javnosti.

Partnerstvo – institucije i predstavnici mladih sarađivaće na ravnopravnim osnovama, uvažavajući međusobne uloge i doprinose u procesu osnivanja OKS-a.

Smisljena participacija (eng. *Meaningful youth participation*) – mladi će od samog početka imati prostor da iznesu mišljenja, biće informisani o procesu i njihov glas će biti uzet u obzir u svim fazama uspostavljanja Savjeta.

Održiv pristup – proces uspostavljanja OKS-a postavlja temelje za njegovo dugoročno djelovanje, dok će se detalji o njegovoj finalnoj strukturi, finansiranju i načinu institucionalizacije definisati naknadno, kroz dodatne konsultacije, dijalog sa institucijama i dokumenta koja bliže regulišu pomenuta pitanja.

Odgovornost i povjerenje – potpisnici se obavezuju da u procesu uspostavljanja postupaju jedni prema drugima u dobroj volji, uz međusobno povjerenje i odgovornost prema mladima i javnosti.

ULOGE POTPISNIKA MEMORANDUMA

Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

- U toku procesa osnivanja, preuzima ulogu institucionalnog domaćina OKS-a i pruža podršku njegovom pozicioniranju unutar sistema;
- Pruža relevantne informacije i podatke koji doprinose kreiranju adekvatnog modela strukture OKS-a, kao i njegovoj institucionalizaciji u formi nezavisnog, savjetodavnog i reprezentativnog mehanizma participacije mladih u klimatskom dijalogu;
- Zajedno sa ostalim potpisnicima pruža podršku i radi na uspostavljanju okvira za programsku i finansijsku održivost OKS-a kako bi se osigurao kontinuitet, ali i kvalitet i reprezentativnost glasa mladih u klimatskim pregovorima i klimatskoj akciji;
- Po potrebi, obezbjeđuje logističke uslove za rad Inicijalnog odbora (prostor za sastanke, administrativnu pomoć u fazi uspostavljanja);
- Promoviše praksu uključivanja predstavnika mladih u konsultativne procese i radne grupe vezane za klimatske politike;
- Promoviše osnivanje OKS-a u javnosti i među drugim relevantnim akterima i institucijama.

Inicijalni odbor Omladinskog klimatskog savjeta (IO OKS-a)

- Djeluje kao privremeno tijelo do formiranja punog sastava OKS-a;
- Koordinira proces pripreme osnivačkih dokumenata (statut, kriterijumi izbora, pravila rada itd.);
- Priprema predlog strukture i opisa poslova OKS-a prema informacijama dobijenih iz relevantnih istraživanja i podatka dobijenih od potpisnika memoranduma;

- Radi na mobilizaciji i selekciji članstva, prateći intersekcionalni pristup i osiguranje većinske geografske zastupljenosti (u minimum 70% opština u Crnoj Gori);
- Vodi konsultacije sa mladima širom Crne Gore (članstvom) kako bi osigurao validaciju strukture i ciljeva djelovanja budućeg OKS-a.

Ministarstvo sporta i mladih

- Pruža podršku procesu uspostavljanja OKS-a u skladu sa Strategijom za mlade 2023–2027 kojom se predviđa kreiranje novih i unapređenje postojećih mehanizama participacije mladih, jačanje njihovih kapaciteta i horizontalna koordinacija sektorskih politika koje su sastavni dio omladinske politike;
- Uključuje osnivanje OKS-a u mjere i programe koji se odnose na participaciju i aktivno građanstvo mladih;
- Podržava promociju i informisanje mladih širom Crne Gore o procesu osnivanja OKS-a.

Mreža za mlade Crne Gore

- Djeluje kao inicijator i facilitator procesa osnivanja OKS-a;
- Pruža podršku Inicijalnom odboru u koordinaciji procesa uspostavljanja OKS-a (mobilizacija članstva, izrada internih dokumenata, razvoj finalnog modela strukture i institucionalizacije djelovanja budućeg OKS-a), kao i organizovanju konsultacija sa mladima,
- Pruža podršku Inicijalnom odboru (IO) u angažovanju eksperata koji pomažu razvoj kapaciteta budućeg OKS članstva;
- Pruža podršku IO u zagovaračkim aktivnostima za uspostavljanje OKS-a.
- Promoviše transparentnost i inkluzivnost u izboru članova OKS-a.

STUPANJE NA SNAGU, TRAJANJE, SPOROVOĐENJE I PRESTANAK VAŽENJA MEMORANDUMA

Ovaj Memorandum stupa na snagu danom potpisivanja od strane svih strana potpisnica. Memorandum se zaključuje na period do formalnog uspostavljanja Omladinskog klimatskog savjeta Crne Gore (OKS), a najduže na dvije godine od dana potpisivanja.

Potpisnici se obavezuju da u roku od najmanje šezdeset dana od dana potpisivanja održe prvi zajednički sastanak, na kojem će definisati plan aktivnosti za osnivanje OKS-a, uključujući rad Inicijalnog odbora, pripremu osnivačkih dokumenata i konsultacije sa mladima.

Memorandum se može produžiti, izmijeniti ili dopuniti sporazumno, u skladu sa dinamikom procesa osnivanja i potrebama uključenih strana.

Potpisano u _____, dana _____ godine, u osam originalnih primjeraka za svaku stranu potpisnicu, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni.

Ispred Ministarstva ekologije,
održivog razvoja i razvoja sjevera:

Ministar Damjan Ćulafić

Datum: _____

Ispred Ministarstva sporta i mladih:

Ministar Dragoslav Šćekić

Datum: _____

Ispred Inicijalnog odbora za
ustpostavljanje Omladinskog klimatskog
savjeta:

TBC

Datum: _____

Ispred Mreže za mlade Crne Gore:

Generalni sekretar
Vladimir Perazić

Datum: _____